

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานบริหารงบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2557 โดยแยกเป็น โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 151 คน โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 80 คน รวมจำนวนทั้งหมด 231 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากการสุ่มประชากร กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 105 คน และหัวหน้างานบริหารงบประมาณ จำนวน 105 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) มีรายละเอียดในการสุ่มดังนี้

2.1 แบ่งประชากร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยให้กระจายไปตามอำเภอต่าง ๆ จำนวน 5 อำเภอ ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster)

2.2 แบ่งประชากรโรงเรียนตามข้อ 2.1 ออกเป็น 2 กลุ่มย่อยตามลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยแบบชั้นภูมิ (Strata)

2.3 กำหนดโควตา (Quota) โรงเรียนตามข้อ 2.2 มาจำนวน 105 โรงเรียน ทำการสุ่มให้กระจายไปตามลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียนและอำเภอต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

2.4 จากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ตามข้อ 2.3 ผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 2 คน คือผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าการบริหารงบประมาณ ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างรวม 210 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 105 คน และหัวหน้าการบริหารงบประมาณ จำนวน 105 คน

รายละเอียดของประชากร กลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3.1 – 3.2

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำแนกตามอำเภอและลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน

อำเภอ	ประชากรโรงเรียน			กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน		
	ประถมฯ	ขยายโอกาส	รวม	ประถมฯ	ขยายโอกาส	รวม
อำเภอประโคนชัย	38	26	53	22	6	28
อำเภอบ้านกรวด	37	19	46	18	5	23
อำเภอพลับพลาชัย	28	8	38	18	3	21
อำเภอกระสัง	32	22	47	20	4	24
อำเภอห้วยราช	16	5	18	7	2	9
รวม	151	80	231	85	20	105

ตาราง 3.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และหัวหน้างานบริหารงบประมาณ จำแนกตามอำเภอและลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	โรงเรียน ประถมศึกษา	โรงเรียน ขยายโอกาส	รวม
ผู้บริหารโรงเรียน	85	20	105
หัวหน้าบริหารงบประมาณ	85	20	105
รวม	170	40	210

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน โดยจัดแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิกเคิร์ต (Likert's Rating Scale) แบบสอบถามครอบคลุมโดยใช้กรอบ รวม 6 ด้าน คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาการบริหารงานการเงินการบริหารงานบัญชี และได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

เกณฑ์สภาพการบริหารงบประมาณ โรงเรียน มี/ไม่มี ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์คำร้อยละ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ธานินทร์ ศิลป์ จารุ. 2549 : 77) ดังนี้

ร้อยละ 85 - 100 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ร้อยละ 75 - 84 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ร้อยละ 60 - 74 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ร้อยละ 40 - 59 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ร้อยละ 0 - 39 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน

5 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Form) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณโรงเรียนการกระจายอำนาจทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การบริหารโรงเรียนเป็นนิติบุคคล การบริหารงบประมาณการเงินการบัญชีและพัสดุ ขอบข่ายการบริหารงบประมาณเงินอุดหนุน และวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสาร เพื่อเสนอแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาเนื้อหา สำนวนภาษาที่ใช้เพื่อให้ข้อความมีความชัดเจน เป็นการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมี 5 ท่าน ดังนี้

4.1 นายพงศธร สร้อยสุวรรณ วุฒิการศึกษา ค.ม. สาขาวิชาบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตาแก อำเภอลำปลายมาศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

4.2 นายชำนาญ บุญวงศ์ วุฒิการศึกษา ค.ม. สาขาวิชาบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและเนื้อหา

4.3 นายปฐม มีบาง วุฒิการศึกษา ค.ม. สาขาวิชาบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 อำเภอบ้านกรวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

4.4 นายกิตติศักดิ์ ไทวะกิติ วุฒิการศึกษา ค.ม. สาขาวิชาบริหารการศึกษา ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองดงพิทยาสรรค์ อำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและเนื้อหา

4.5 นางประเทือง เฟื่องประโคน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองดงพิทยาสรรค์ อำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแล้วเสนอให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

6. เมื่อปรับปรุงแบบสอบถามแล้วได้นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนอย่างน้อย 30 คน โดยแยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานบริหารงบประมาณ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 10 คน และโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 10 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อวิเคราะห์หาค่า ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach. ; 1970 อ้างถึงใน กัทราพร เกษสังข์. 2549 : 138-139)

7. นำข้อมูลจากการทดลองใช้ มาหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการของ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือถ้ามีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์ ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 12.289 ถึง 20.355

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9780 ซึ่งมีค่าสูงและผ่านเกณฑ์

9. นำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขอความอนุเคราะห์หนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือและอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ออกหนังสือนำส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 125 โรงเรียน จำนวน 250 ชุด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนงานธุรการกลุ่มอำนาจสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามระยะเวลาที่กำหนด

3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามครบตามกำหนด หรือไม่ได้รับครบตามจำนวนผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่งจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

4. แบบสอบถามจำนวน 210 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ จำนวน 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแต่ละข้อ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. นำแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งด้วยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ นำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบคำอธิบาย

2. ศึกษาสภาพของการดำเนินงานการบริหารงบประมาณ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานบริหารงบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยใช้จำนวนและร้อยละ โดยรวมรายด้านและรายข้อ นำเสนอด้วยตารางประกอบคำอธิบาย

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ค่าร้อยละและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ธานีทร์ ศิลป์ จารุ.

2549 : 77) ดังนี้

ร้อยละ 85 - 100 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ร้อยละ 75 - 84 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ร้อยละ 60 - 74 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ร้อยละ 40 - 59 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ร้อยละ 0 - 39 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานบริหารงบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน นำเสนอด้วยตารางประกอบคำอธิบาย

โดยการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

4.51 – 5.00 หมายความว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายความว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.40 หมายความว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน โดยใช้ Independent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรของ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
 n แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106) คำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 \sum แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ใช้ดังนี้

วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96-98)

$$\alpha = \frac{K}{(K-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือหรือแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม
	S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบสมมติฐานเพื่อการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานบริหารงบประมาณที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน โดยใช้ค่า t แบบ Independent Samples t-test ดังสูตรต่อไปนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 322)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2 + S_2^2}{n_1 + n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2